

Sjoerd Huitema en Johanna Deinum zijn de stille krachten in fierljepland. Ze houden alle rangen en standen, cijfers en statistieken bij. Foto: Bram Buruma

JOHANNA DEINUM EN SJOERD HUITEMA: STILLE KRACHTEN IN FIERLJEPLAND

Smullen van cijfertjes

Cijfertjes. Johanna Deinum uit Lemmer en Sjoerd Huitema uit Koudum smullen ervan. Als wedstrijdsecretaris van het Frysk Ljeppers Boun (FLB) kunnen ze hun hart deze zomer ophalen. De records volgen elkaar in rap tempo op. Nu al is 2007 een historisch jaar in de fierljeppeschiedenis. En ook het Fries kampioenschap vandaag in Winsum belooft sport van de bovenste plank te worden. Door **Bram Buruma**.

It is in idioat jier oan it wurden en dat wie it ferline jier ek al", zegt Deinum. Sinds de intrede van de carbonpols in 2006 gingen alle ranglijsten en standen volledig over de kop. „En wy binne der noch lang net. De ienentwintich meter sil dit jier net mear slachje, mar dy komt no noch wol hiel tichtrby", voorspelt Huitema.

Johanna Deinum (40) en Sjoerd Huitema (52) zijn beiden geboren en getogen in It Heidenskip. Daar raakten ze besmet met het virus dat fierljeppen heet. Hij ljepte zelf van 1976 tot 1984, zij stond ooit een keer aarzelend op de 'barte'. Ze was niet voor deze sport in de wieg gelegd. Al ruim twintig jaar zijn ze wedstrijdsecretaris bij eerste en tweede klas wedstrijden. Samen met de microfonist zitten ze in de jurybus van het FLB en houden ze alle sprongen en afstanden in de computer en op papier bij. Persoonlijk contact met de ljeppers hebben ze nauwelijks, maar ze weten wel alles. Ze worden de stille krachten achter het fierljeppen genoemd. „Wy binne der sa-

wat in hiel jier mei dwaande om alles yn te dielen en by te wurkjen", vertelt Deinum.

Het speciaal voor deze sport ontwikkelde computerprogramma laat tijdens de wedstrijden in één oogopslag alle afstanden, de beste seizoenprestaties, (persoonlijke) records en klasseringen zien, zodat meteen na de wedstrijd voor iedereen de meest actuele stand van zaken beschikbaar is. Niet veel later staan de uitslagen en klasseringen op teletekst en de internetsite van het FLB. „It is alle kearen op 'en nij spannend wat der út rûchelet", zegt Huitema. „It is mei fierljeppen net oars as mei oare saken: der wurdt hieltyd mear yn getallen fêstlein."

Fascinatie

De Koudumer ambulancechauffeur raakte door de jaren heen helemaal gefascineerd door klasseringen en ranglijsten. Hij laat in een overzicht zien dat er dit jaar begin augustus al 122 keer over de achttien meter werd gesprongen en dat vorig jaar dat totaal

over het hele seizoen 127 was. Het geeft de progressie in deze sport in één oogopslag aan. „Eltsenien begjint it al hiel gewoan te finen as der oer de achttien meter sprongen wurdt, wylst dat oant foarich jier ta noch in topprestasje wie."

De stijgende lijn zal voorlopig ook nog doorgaan, verwachten beiden. „Wêr't wy op útkomme? Dat sille de ljeppers sels bepale", zegt Huitema. Hij wijst er op dat de maximale lengte van de polsstok tot 2010 op 13,25 meter gesteld is, inclusief een opzetstuk. Tot die tijd krijgen de afdelingen van het FLB ook de tijd om het zandbed voor de uitsprong aan te passen en op 23 meter te brengen.

Volgens sommigen moeten ljeppers, die in staat zijn om een langere polsstok uit te klimmen, nu al de mogelijkheid krijgen om een langere polsstok te gebruiken. Deinum is het daar niet mee eens. „De sport sil hoe dan ek feilich bliuwe moatte, dus ik tink dat wy no oan de maximale lingte fan de pols sitte."

Onlangs kreeg Huitema de beschikking over het archief van de twee jaar geleden overleden oud-Friesch Dagblad journalist en oud-bestuurslid van het FLB Egge Huistra uit Drachten. Huitema beschikt nu over nagenoeg alle daguitslagen en kampioenschappen van 1966 tot 1983. Ook kwamen nog ruim 200 oude foto's uit die tijd boven water. Het is een stuk historie dat ontbreekt in het jubileumboek van het vijftigjarige FLB, dus zeer waardevol.

Beste ljepper

Inmiddels heeft Huitema voor zichzelf een nieuwe ranglijst aller tijden opgezet. De Koudumer kwam tot de verrassende conclusie dat Marcel Nijboer de beste ljepper ooit is en dat hij op de tweede gevolgd wordt door de kersverse houder van het nationaal record Bart Helmholt uit Hurdegaryp. Bij de vrouwen is de uitslag minder verrassend. Daar steekt Antke van der Wal met 150 overwinningen met kop en schouders boven de anderen uit.

Het mooie van fierljeppen is volgens Huitema dat het nog een eerlijke sport is. „Jo moatte it hielendal sels dwaan. Dogge jo wat ferkeard dan is der gjin twifel, dan lizze jo yn it wetter. En it is in sport dy't net kapot makke wurdt troch it jild." Deinum noemt fierljeppen een stukje cultuursport dat bij Fryslân hoort. „It is ien grutte famylje, sy helpe inoar alle gear en elke ljepper gunt ek de oaren it sukses."

Deinum en Huitema zijn helemaal klaar voor het FK dat vandaag in Winsum wordt gehouden. Beiden weten uit ervaring dat dit kampioenschap niet vaak de geschiedenis is ingegaan met record afstanden. Volgens Huitema kan Thewis Hobma vandaag voor een verrassing zorgen. Hij houdt ook rekening met een uitschieter van Henk Schievink of Ysbrand Galama. „Sjoen nei de prestaties fan dit seizoen, dan hat Bart Helmholt der rjocht op om te winnen. Mar it FK sit faak fol ferrassings en dat makket ús wurk ek sa moai", besluit Deinum.